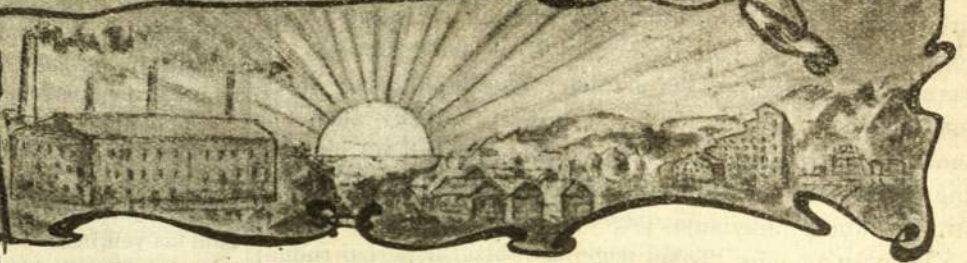

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams ,, 2.00
pusmečiui ,, 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 43

Philadelphia, Pa. 1 Lapkričio (November) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Krizis praejo!

TOKI šauksmą pabaigoj pereinios savaitės su džiaugsmu pakėlė laikraščiai, kurie per keletą dienų padavinėjo žinias apie baisų bankų drugį, kuris sukrėtė di džiają beveik visos Amerikos pramonę. Krizis pradėjo apsireikšt jau prieš kelias savaites: vienur, kitur pramonė pradėjo eit silpnyn, pabirkai Pittsburge ir vario kasyklos Montanos valstybėj dikčiai sumažino darbininkų skaičių. Pereiną gi savaitę New Yorke subankrutijo «Knickerbocker Trust» kompanijos banka, toliaus pasirodė negaljs išmokėt vienas turtingiausiųjų bankos namų «Trust Company of America» ir tt. Pittsburge susipainiojo interesai «Security Investment Co» ir lig laikui buvo bestoję reikalai «Westinghouse Machine Co.» ir «Westinghouse Lamp Co». Tuo patim laiku bankrutavimas atsitiko ir vakaruose, Nevados valstybėj.

Westinghous'o reikalai sustoję dėlto, kad akcionieriai nenorėję pakelt fondo iš akcijų [šėrų] ant 5 milijonų dolerių: pabirkai mat turėję labai daug užsakymų, kurių negalėję be

tos sumos išpildyt, o čia New Yorke bankos jau teipgi neišimoka depozitoriams (kurie pasideda į bankas pinigūs). Pastariejie gi, išgirdę apie netvirtą bankų stovį, skubinasi atsimiti savo depozitą, kad neprapultų, ir tokiu bud' da greičiau privaro prie bankruto.

Bet štai vėla reikalai tapo įvesti į paprastas vėzes, ir krizio nebusiā, darbai eisiā kaip ėjo. Tas neapsiėjo be valdžios pagalbos. Kad būtų užsitikėjimas bankomis, tai išdo sekretorius (kaipi ministeris) Cortelyon padėjo 25 milijonus dol. į New Yorke bankas ir 5 milijonus – į Pittsburgo: – išviso 30 milijonų dolerių žmonių arba visuomenės pinigų duoda kaipo pagelbā privatiško biznio varytojams, kurie teip engia ir išnaudoja ne vien darbininkus-samdininkus, bet visā visuomenę. Beto atsirado du gelbėtojai ir iš pačių milijonierų: Rockefelleris padėjo į «Union Trust Company» 10 milijonų ir prizadėjo da 50 mil., jei reikės; J. Pierpont Morgan padėjo į Stock Exchange 25 milijonus (pirmasis — už 6 nuošimčius, antrasis nusileido nuo šimto nuošimčių ant dešim-

ties). Tokiu budu Morganą, Rockefellerį ir sekretorių Cortelyon kapitalistų laikraščiai apskelbė didžiuoju «triumviratu», kad jie išgelbėjo Amerikos pramonę nuo sustingimo.

Kaip ten buvo, toliaus paaikškes geriaus. Dabargi mes turime priminti sau šitas teisybes. Pramonės kriziai—nuopuoliai kapitalistiško budo išdarbystėje neišvengtinai atsikartoja per kelioliką metų. Svarbiausioji jų priežastis ta, kad pridibus daug tavorų nėra kur juos išleisti, nėra «rinkos»; kaip negalima išparduoti, tada ir daugiau dirbt nebegalima ir viskas sustoja. Antra, mes čia matome, kad kapitalistai, kurie anot daugelio nesusipratėlių darbininkų kalbos — žmonėms duoda darbą ir tokiu budu daro didelę vargdieniams malonę, nuo bado išgelbsti, negali be tų žmonių pinigų iš-igelti nuo savo pražuties, reikalauja pagalbos iš valstybės išdo, kuris yra juk visų žmonių Tokią pagelbą valdžia ir pernai rudenį davė, ir dabar, ir da duos, kada kapitalistiška gspadorystė padarys «blogus metus». Tai—gi jeigu kapitalistai, patys ant savo rankos varydami bizuį, reikalauja visuomenės paspirties, tai ar nebutų geriau, kad tuos visus biznesus, visą pramonę — išdarbystės ir darbo įrankius, — paimtų pati visuomenė? Tai yra svarbus klausimas ir jo išrišimu užsiima socialistai.

Kriziai neprašalinami, kol bus kapitalistų gspadoravimas; dabar tuos «gspadorius» mat turi remti jų «bernai» — visuomenė. Teip bus, kol išdarbystės įrankiai ir vaisiai bus privatiškose rankose. Tam parėjus tik į visuomenės rankas, t.y. užstojus socializmui arba bendradarbinei respublikai, kriziai ir bedarbės išnyks.

Sindikališkas judejimas Prancuzijoje.*)

VAKARŲ Europoj galima atskirti tris svarbiausias rūšis profesionalinio judėjimo: «trade unioninis» — Anglijoje, «socialdemokratiškas» — Vokietijoje ir «revoliucijoniškai-sindikališkas» Italijoje ir Prancūzijoje.

Anglų trade unionai yra tai įvairių profesijų darbininkų bendrovės, kurių tikslas — kovoti už ekonomišką pagerinimą darbininkų būvio. Į politikos gyvenimą trade unionai mažai tesikiša. Parlamente jie palaiko kartą tą, kitą kartą visai priešingą partiją, žiūrint kuri pažada jiems išleisti šiuokius-tokius naudingus įstatymus.

Vokietijos darbininkai organizuojasi į profesionalines sąjungas po vadovystę socialdemokratų — prie sąjungų priklauso darbininkai jau maždaug sutinkanti su partijos (socialdemokratų) programu. Tokiu būdu tarpe partijos ir sąjungų yra artimi ryšiai.

Italų ir prancūzų (apie kuriuos dabar pakalbėsime) darbininkų sąjungos tveriasi nepriklausomai nuo jokių partijų. Prancūzų revoliucionieriai sindikalistai mano, kad ir socialdemokratų partija**) veikianti maž daug — palaipsniai parlamente, negali sparčiais žingsniais žengti prie socializmo tvarkos, negali visos viešpatystės griežtai nukreipti visai ant naujo kelio.

*) Mum svarbu, kad kuogeriausia sutvarkyti darbininkų organizavimo darbą, užtai reikia kuoplačiausia pasižinti su tuo darbu kitose šalyse, objektyviškai, visapusiškai.

Š e r m u k š n ė.

**) Prancūzijoje s.d. partija, kaip ir visos kitos legaliai darbuojasi. Per parlamentus ji stengiasi įvesti visokias naudingas darbininkams reformas.

Š e r m.

Jie atranda, kad ne pobiskutį taisymais ir lopymais galima seną, buržuaziją tvarką pakeisti geresne tvarka. Jų nuomone, reikia jau dabartinei tvarkai tebeesant — sutverti visai naują, gyvą organizmą, branduolį būsimo darbininkų pasaulio — profesijoninę darbininkų organizaciją. Šitą organizaciją, jų nuomone, reikia platinti ir gilinti po visą šalį, nepaisant visai į buržuazų įstaigas. Reikia kova užkariauti sau vis naujas ir naujas pozicijas (vietas) dabartinėje buržuazijos viešpatystėje, kol ji visai ne nustos gyvo turinio, kol ji ne suirs visai ir neapmirs ant galo suvisu, ir kol jos vietoj nepražys puikiausiu žiedu naujas pasaulis, paveldęs nuo senosios tik tą, kas gyva pasiliko, kas verta yra gyventi, — pasaulis profesijonališkai organizuotų darbininkų.

Iš to atžvilgio profesijonalinės organizacijos ir yra vienintelėms grynai klesinėms, o tokiu būdu ir revoliucijinėms organizacijom proletarijato. Revoliucijinių sindikatų šalininkai visai neatmeta socialdemokratų veikimo parlamente, bet jų nuomone, tik tada tas veikimas atneš darbininkams naudą, jeigu deputatai (parlamento atstovai) tarnaus profesijonalių organizacijų reikalams, vienu žodžiu, bus tik išpildytojais organizacijų nutarimų.

Abelnai, revoliucijiniai-sindikatai laikosi tos nuomonės, kad su valdžia ir buržuazija geriausia kovoti stačiai — tiesiai. Ta tiesi kova apima labai plačius ratus veikimo, įvairiausių būdus kovos su savo luomos priešais ir valdžia. Ji daeina iki to, kad pripažįsta reikalui prisiejęs ir visuotiną revoliucijonišką streiką ir, jeigu be to negalima apsieiti, pramonės ir pabriku terorą.

Tarpe tų revoliucijinių sindikatų dažnai ima viršų idėja apie «betarpinę (tiesią) ekonomišką eksproprijaciją» (atėmimą) visų pramonės įrankių, nes jų nuomone tai ir yra proletariškas, revoliucijinis būdas. Visos ligšiolai buvusios revoliucijos, kur pirma buvo stengtasi užgriebti politiškąją valdžią ir tik tada su jos (politiškos valdžios) pagelba kovot už sociališką permainą, tai — jų nuomone — buržuaziškas būdas.*)

Tas savo idėjas prancūzų sindikalistai rūpinasi, žinoma, ir gyvenime įkurti. Iki kolei tas jau yra įkūnyta aiškiausia mums parodo vadinamosios «d a r b o b i r ž o s». Pradžioj 1905 metų (anot žinių suteiktų Moriso Pelutie'o) Prancūzijoje buvo 110 tokių biržų.

Darbo biržų veikimą galima padalinti į keturių rūšių organus: 1) organai savitarpinės pagalbos, 2) žmonių švietimo organai, 3) organai propagandos ir 4) priešinimosi organai.

Organai savitarpinės pagalbos rūpinasi suradimu vietų jieskančiams darbo, šelpia bedarbius, šelpia keliaunančius darbininkus, arba darbininkus užtikta nelaimingų atsitikimų.

Apšvietimo organai steigia biblijotekas, skaityklas, informuojamus (suteikiančius žinias) būrus, taiso muzėjus, kurie duoda medegą sociališkiems (visuomenės) klausimams rišti, steigia kursus, kur darbininkai gali šviesties įvairiose mokslo šakose.

Organai propagandos rūpinasi kuoplačiausia praskleisti teip darbininkų reikalingiausias žinias iš ekonomijos mokslo, reikalingiausias skaitlines (statistiškas žinias), toliau — vienija (organizuoja) darbininkus į sindikatus, ypač darbininkus užimtus industrijoje, įvairiose žemės ir jurių pramonėse. Organizuoja ir tvarko kooperatyviškas (bendradarbių) bendroves...

Organai priešinimosi svarsto visokius klausimus lyčiančius streikų: kaip juos sutvarkyti, iš kur gauti ir kaip suvesti tam tikslui pinigus... Jie aptaria būdus kovos su visokiais įstatymų projektais, kliudžiančiais ekonomiškai kovai ir trukdančiais ją.

O kas užvis labiau yra įdomu, tai tas, kad visas tų darbo biržų darbas, reikalaujantis tiek daug gabumo, vikrumo, žinių ir su-

***) Reikia atkreipti atydą, kad kitose šalyse stoka politiškos laisvės yra teip didelė, kad negalima apie sociališkąją nė manyti, jos pirma neatgavus.

Š e r m.

pratimo — yra daugiausia atliekamas pačių darbininkų. Iš savo tarpo išrenka darbininkai vedėjus tų darbų, organizatorius, administratorius, kalbėtojus. Išrenka, žinoma, tokius darbininkus, kurie godžiai veržiasi prie darbo, kurie save aukaudami pasirenge yra koki-tik reikiant darbą atlikti, by-tik savo idėjas gyvenime įkūnyti, by-tik eitų pirmyn jų pradėtas darbas. Visi biržų vadovai — tie patys darbininkai. Darbo biržos visos yra susijungę į vieną federaciją. Apsvarstymui bendrų reikalų susirenka delegatai išrinkti nuo visų biržų po vieną.

Užvis didžiausia ir veikliausia darbo birža — yra Paryžiaus*) birža. Ji užima didelį šešių gyvenimų rūmą, kuriame randasi visokiais veikalais turtinga biblioteka, keletas didelių salių susirinkimams, gyvenimai bedarbiams, kur darbininkai gali iš-tisas dienas pragyventi kuom sau norint užsiimdami, kol gaus darbą...

Tai biržai tarpininkaujant kasmet gauna darbą daugiau 60 tūkstančių darbininkų. Be to Paryžiaus birža atlieka didelį žmonių švietimo darbą. Daugelyje jos butų, kurių yra išviso 150 — vakarais nuolatos susirenka dideli skaitliai darbininkų; ten skaitomos yra lekcijos, svarstomi, aptariami įvairūs klausimai, labiausia darbininkus apeinanti ir lyčianti darbininkų judėjimą; ten aiškiniami santikiai darbininkų su viešpataujančiomis luomomis ir visokie panašūs. Visai teisingai tos biržos vadinamos yra «širdim darbininkų judėjimo».

Sekant F. K.

Szermukšnė.

Svarstyklių ir mierų neteisingumas.

SZIOJE kapitalizmo gadynėje sunku būtų pasakyti, kuri piktadėjystė, daroma kapitalizmo, yra blogesnė. Męs girdėjome, kaip mėsos trustas nuodija žmones, apie neteisėbes geležinkelių trusto ir daugybes nedorybių, papildytų kitų trustų. Visur prigavimai, neteisybės. Bet ar jūs girdėjote šitokią naujieną: kas metai nuo žmonių Jungtinėse Valstybėse visokių tavorų pardavinėtojai pavagia, kaip tai yra išrokuota, apie 200 milijonų dolerių! Jie tą sumą pavagia duodami žmonėms mažesnę mierą arba mažesnę tavoro svarumą, negu tai prigulėtų.

Iš kur tas yra žinoma? New Yorko valstybėje vienas valdininkas, atlikęs kelionę po visą valstybę ir peržiūrėjęs pardavyklų svarstyklės ir mieras, persitiktino, kad toj vienoj valstybėje kas metai pardavėjai, nedasverdami ir nedamiernodami, nuvagia nuo žmonių \$ 20,000,000 (20 mil. dol.).

New Yorko valstybėje yra dešimta dalis visų Jungtinių Valstybių gyventojų. Tokiu būdu, jeigu tokia vagystė yra ir kitose valstybėse, išviso nuo žmonių pavagia. \$ 200,000,000. Kiekvienai ypatai per metus išpuola 2.6, arba 13 dol. kiekvienai šeimynai, susidedančiai iš penkių ypatų.

Prileidžiant, kad tas apokavimas perdėtas ir kad nuo žmonių tik pusė tos sumos yra pavagiama, tai visgi koks tai baisus jungas užkraunamas ant vargšų darbininkų, kuriems ir teip sunku išsimokėti dėl brangumo valgomųjų ir kitokių dalykų.

Raportai iš kitų valstybių teipgi parodo, kad visur, perdėm visą šalį, žmonės yra apvagiama «skūpiomis» mieromis ir «lengvais» svarais.

Norėdami suprasti tokios vagystės svarbą, pažiūrėkime į šias skaitlines.

Vidutiniškai imant, šeimyna iš 5 narių išgyvena už 2 tūkstan-

čių dol. per metus. Tad už šituos kasmet pavagiamus \$ 200,000,000 galėtų turėti užlaikymą 100 tūkstančių (100,000) šeimynų, arba 500,000 ypatų. Ta suma teipgi pridengtų beveik du trečdaliu blėdies, padarytos žemės drebėjimo mieste San Francisco. Jeigu tą sumą padėti ant 6 procentų, tai kasmet užaugtų 12 milijonų dolerių (\$ 12,000,000). Už tą procentą būtų galima padaryti daug naudos, kaip — pavyzdžiui, — vasaros laike visų didžiųjų Jungtinių Valstybių miestų vargdienių vaikus išvežti į farmas. Kad tie pinigai būtų tam suvartoti, tad bent iš dalies atsilygintų vaikams, už pavogimą nuo jų pieno, duonos ir mėsos.

Tą viską parodė Fritz Reichman — mierų ir svarų užžiūrėtojas New Yorko valstybėje. Tokius užžiūrėtojus turi kiekviena valstybė. Taigi jis parodė, kad New Yorko valstybės gyventojus visoki tavorų pardavėjai, sankrovininkai, kasmetai apvagia ant \$ 20,000,000, su pagelba mažesnių mierų ir lengvesnių svarų. Jis pats ypatiška apvažiavo visą valstybę ir apžiūrėjo visas pardavyklas. Negana to, ką atrado visur neteisingas mieras ir svarus, bet persitiktino, kad tas daroma su žinia ir pritarimu valdininkų. Daugelis valdininkų, kurie yra prisiekę prižiūrėti mierų ir svarstyklių teisingumą, stačiai ir drąsiai atsisakydavo pildyt savo pareigas, kada būdavo reikalas. Toliau jis pasakojo, kad atradęs keletą mėsinyčių, kur pritarnautojai (clerks) negaudavo jokios algos. Mėsinyčios savininkas pardavimui skiriamą mėsą pats pasverdavo, teip, kad nuo jo nebuvo galima nuvogti. Tad tarnai vogdavo nuo pirkikų, sverdami jiems mėsą, ir tokiu būdu sau užsidirbdavo algą. Čia vagystė jau paversta į amatą.

Gal sakysite, kad teip dedasi tik vienoj New Yorko valstybėje?

Vienas tyrinėtojas Chicagoj aiškiai parodo, kad Illinois valstybėje yra tokios jau vagystės. Tenai yra tiesos, skaudžiai baudžiančios badu mirštančią motiną arba kūdikį už pavogimą nuo sankrovininko duonos šmotelio, arba obuolio. Bet nėra jokių tiesų, baudžiančių visokius pirklius ir sankrovininkus, kurie pavagia šimtus dolerių nuo kūdikio arba motinos. Tiesa, valstybės įstatymuose apie maistą pasakyta, kad jeigu ant pakelio ar dėžutės yra padėta tuo pirkinio svarumas, tai tas svarumas turi būt teisingas. Bet pardavėjai, norėdami apvogti publiką, visai nededa ant pakelių jų turinio svarumo ir tada joki įstatymai juos nepersekioja, kad ir daugiausiai jie nuvogtų. To pasekmės yra tokios, kad beveik, kiekvienas valgomas dalykas, parduodamas Illinois valstybėje, yra nuvogtas. Bet, ant galo, ne tik valgomieji dalykai yra nuvagiama; viską, kas tik žmogui reikia pirkti ir ką tik galima nuvogti — vagia be pasigailėjimo. Pereitą žiemą vienoj tik Chicagoj nuo žmonių buvio pavogta anglių už \$ 3,000,000; žinoma, pavogta sveriant mažesniais svarais. O visoj Illinois valstybėje pavogtoji suma gal dvigubai didesnė.

Po anglies eina ledas. Iš dvidešimties pardavimų devyniolika sykių ledo pardavinėtojai Illinoisj pavagia nuo žmonių nuo cento iki dolerio vertės. Tokiu būdu visoj valstybėje per metus, žmonės apvagiama ant keliatos milijonų dolerių. Toliau eina pakuotojai. Daugelis pakuotojų deda taukus į viedrukus, talpinančius savyje keturis svarus, o parduoda už penkis svarus. Čia taukai paimta tik kaip pavyzdys; tas pats dedasi su visais produktais, parduodamais blekinėse.

Illinois valstybėje daugiausiai išdirbama valgomųjų produktų. Tų produktų pardavinėtojai gauna didelį pelną nuvogdami po truputį nuo pirkikų. Didėsės ir mažosios pardavyklos m o k i n a savo darbininkus, kaip apvogti ir apgauti pirkikus. Priimdami naują darbininką persergsti jį, kad jis bus pavartytas iš darbo, jeigu nesielgs sulyg jų pamokinimų.

Pereitais metais Chicagoj susiorganizavo Moterų Teisingų Svarstyklių Kliubas. Tos moters padarė didelį triukšmą ir pagaliao tapo išrinktas Joseph Grein, kaip miesto pečetytojas. Jis su stabdė tulam laikui prigaudinėjimus ir surinko tūkstančius netei-

*) Paryžius didysis Prancūzijos miestas — buvusį sostapilė.

singū svarstyklių ir mierų; teipgi daugybę areštavo. Tos visos ne teisingos svarstyklės ir mieros buvo suverstos paežerėje ir uždeg- tos, ant džiaugsmo susirinkusiai miniai. Bet šiandien jau vėl rei- kėtų deginti visos Chicagos svarstyklės ir mieras.

Tas pats dedasi Clevelande i visoj Ohio valstybėj. Tenai eina didelė prekystė uogoms ir sviestu. Uogoms yra dirbamos mažos kašiuokės, kvortos didumo. Bet jas padaro mažesnes — dviejų treč- dalių kvortos. Tokiu būdu, kaip aprokuoja Owen Kane, Clevelan- do gyventojus apvagia ant 100 tūkst. dol. (§ 100,000) kasmet. Tą pačią istoriją būtų galima pasakot ir apie pardavinėjimą sviesto, pieno, duonos ir daugelio kitų valgomųjų produktų.

Valdžia kartais nori sustabdyti tokias vagystes ir išleidžia tam tikrus įstatymus. Bet tie įstatymai, jeigu kada baudžia prasi- kaltėlius, tai vis tik tuos mažuosius, o didieji, visados išvengia baudos.

Gal niekur teip nėra užžiūrima mieros ir svarstyklės, kaip Massachusetts valstybėj. Ten įstatymais sutvarkyta duonos svėri- mas; ledo pardavinėtojai turi vartot teisingą svarstyklę, kurios pirkikas gali pareikalauti, kada tik užsimano; anglies vežimai, pilni arba tušti, gali būt pasverfi ant miesto svarstyklių, pareikala- vus pirkikui; pienas turi būt pardavinėjamas tiktai tam tikrose blekinėse, kurių didumo teisingumas tankiai peržiūrimas; visokios mieros ir svarstyklės krantuvių ir pardavyklų gana tankiai ban- domos. Vienok kad ir tokia smarki priežiūra, vagystė išsiplatinus nemažiau, kaip kitose valstybėse.

* * *

Iš to viso matyt, kad taisybę socialistai sako, kad ši kapita- lizmo gadynė, tai vagių gadynė, kad juo kuris turtingesnis, juo didesnis vagis, ir kad mažieji vagys tankiai nors nepasekmingai yra vedami prie «doros» (baudžiami), kuomet didieji vagys-kapita- listai laisvai per akis vagia ir plėšia, nieks jų nesuvaldo, nes mat ir valdžia jų pačių rankose. Ar turi gyvuoti amžinai šitas vagių su- rėdymas? Ne. Nieko nėra amžino, tai ir tas draugijos surėdymas, kuris tos draugijos sąnarius, žmones, paverčia vagimis, turės išnykti, ypač kaip susipras tie, kurie ir šiandien negali būt vagimis prie savo darbo. Tokiais yra darbininkai-pagamintojai, kurie išdirba visas gėrybes, nieko daugiau neparaduoda, kaip tik savo darbinin- kišką spėką (sylą). Tokių yra daugiausia, ir jie, susipratę, pasku- bjs kapitalizmo arba vagių surėdymo griuvimą ir jo pakeitimą tei- singu draugijos surėdymu, kurį dabar žinome vardu socializmas.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA SEPTINTA.

6. Ekonomiškoji kova.

(Tąsa).

MĖS teip pat reikalaujam vaikų darbo uždraudimo. Juo vėliau vaikas pradės dirbti, juo bus geriau. Jeigu tas darbas ir ant visai išsivysčiusio organizmo blogai atsiliepia, dary- damas ir apsilpnindamas jį, tai kaip gi jis turi atsiliepti antsilpno, menko kūdikio? «Pabriko ženklas» ant jo kuoiškiausia atsimuša. Belgijoj šešerių metų mergaitės dirba po 10, 12 ir 14 valandų pel- takų dirbtuvėse, teip vadinamose labdarystės mokyklose; tų mo- kyklų užveizdomis yra minykai (zokoninkai) ir minyškos, ką vai- kus Dievo vardu spausdami prie darbo paverčia išgamas, nes mat pelnas eina į klioštorių išdus. Fildenas šiaip aprašo apie tai, kaip meisteriai priversdavo savo mokinius dirbti Anglijoj prieš įvedi- mą pabriku įstatymų: «Tiems vergų savininkams buvo naudinga

priversti vaikus kiek galint ilgiau ir daugiau dirbti, nes užmokes- tis, kurį jie gaudavo, buvo tolygus su daugumu produktų, kūdikio padarytų. Iš to — baisia žiaurus pasielgimas su vaikais. Daugely- je pabriku apygardžių, ypač Lancashire (Lenkašire) vargšus ma- žiulėlius, atiduotus pabrikančio valiai, kankindavo baisiais būdais. Perdideļu darbu juos stačiai užbaigdavo; baudavo juos rykštė- mis, užkaldavo į retėžius ir visaip kuožiauriausiai kankindavo; tankiai jie teip turėdavo badaut, kad tik oda ir kaulai jų telikda- vo, ir vis su bizunų buvo verčiami prie darbo. Ne retai juos priva- rydavo ir prie savžudybės. Puikios ir malonios Derby, Mottinga- mos ir Lancashiro apygardės pavirto į baisias vaikų kankynes ir tankiai jų užmušimus. Pabrikančių pelnas buvo didelis, ir tas bu- dindavo da labiau jų vilkišką godumą. Jie pradėjo įvest nakties darbą, t.y., iškankinę vieną kuopą dienos darbu, jie naktį ėmėsi už kitos kuopos. Lancashire, sako, tais laikais patalas neatšaldavo». O juk tas viskas, kad ir kitose formose, būva kai-kur ir šiandien.

Rytiniuose Šveicarijos kantonuose, kur išsiuvinėjimas yra viena naminės pramonės šakų, vaikai kadaisia būdavo per ištisas dienas užimti įvėrimu siūlų; jų akys teip silpnėjo, kad vakarais jie nė pu- sės puslapio negalėdavo perskaityt. Trumpregių skaičius tarp jų siekė 5 procentus (5 iš 100), o sergančių ant akių pustrėčio sykio daugiau, kaip paprastai. Tie, kurie dirba prie mašinų, jau ištolo galima pažinti pagal sulenką kūno stovį, kokis yra paprastai be- dirbant. Vaikus, dirbančius su pielyčia, gali pažinti pagal jų pe- čių aukštumą. «Pabrinkinė koja» darbininkų, dirbančių vilnonių išdirbinių dirbtuvėse, susikreivinusios duonkepių kojos, lėkštoji kelnierių pėda ir tt. — tai vis pasekmė pradaug ankstybo, vienodo ir ilgo darbo. Ar galima stebėtis, kad vaikų marumas teip didelis? «Socijališkai-politiškam žodyne» Luks pasakoja, kad laike didėsės išliuosuojamosios karės Amerikoje bovelnos pramonėje Anglijoje įvyko nuopuolis (krizis) ir Lancashiro audėjams ir verpėjams teko ilgą laiką išbūti be darbo. Nors tarp jų per tą bedarbės laiką buvo didelis vargas, vienok vaikų kur-kas mažiau mirė. Buržuazija vi- sados priešinasi sutrumpinimui vaiko darbo, bet ką ji sakytu, jei- gu jos vaikams reikėtų dirbti nuo šeštų metų susilenkus purvinose ir smirdančiose lindynėse ir smaksoti tarp užiančių ratų ir diržų pabrikuose. Karolius Marksas pasakoja «Kapitale», kad vaikai ne- retai užmigdavę ir patekdavę į mašinų ratus, kad po ilgam darbui jie guldavo į šiltą patalą, paliktą kitų vaikų, kurie nuėjo į darbą. Kaip maloniai ponai pabrikančiai apsieina ir rūpinasi su savo ark- liais, galvijais, kiaulėmis, bet pasirūpinti apie tai, kad priaugan- čioji gentkartė būtų sveika, apie tai nė jie, nė valdžia nemislija. Priešingai, buržuazijai mat reikalingos pigios rankos, ir ji mielai apmaino vyrų rankas ant moterų ir vaikų rankų. Nors visose vieš- patystėse yra įstatymai, aprubežiuojanti vaikų darbą, tai jis dau- gelyje vietų da platinosi. 1850 m. skaitlius vaikų, dirbančių bo- veldos pramonėje, buvo 3,4 procentai visų tos pramonės darbinin- kų, o 1875 metais buvo 14 procentų. Vokietijoj vaikų, jaunesnių 15 metų, dirbančių toj pramonėj, buvo 1882 metais 143,262, o 1886 metais — 155,582. Nuo 1886 metų ir 1891 m. jaunų darbininkų vyriškos lyties skaičius Vokietijoj pasididino ant 26,55 procento. Jaunų darbininkų skaičius pasididino ant 22,13 proc., suaugusių vyrų skaičius pasididino ant 34,09 proc., suaugusių moterų skai- čius — ant 23,71 procento, o vaikų skaičius pasididino ant 38,57 proc. Tokiu būdu sulyginant vaikų darbininkų skaičius labiausia užaugo.

Toki pat apsiereiškimai matomi ir Austrijoj, ir ne tik didžio- joj, bet ir smulkiojoj pramonėje. Mažosiose dirbtuvėse mokiniai, kaip žinoma, yra pasiuntiniai, ir yra tam tikri turpininkai, kurie vagonais gabena vaikus iš vargingų Čekijos apygardžių į Vienną, kur juos ir paima į dirbtuves. Teip sistematiškai silpninasi tautos spėkos. Mēs dėl to ir reikalaujame visiškai uždrausti dirbti vai- kams jaunesniems 14-kos metų, kadangi jiems iki tam laikui yra

gana darbo ir mokyklose.

Toliaus mēs reikalaujam *moterų darbo aprubežiavimo*. Jei atsi-
menate tai, ką aš kalbėjau apie moterų judėjimą ir kaip mēs žiūri-
me į moterų klausimą, tai suprantate, kad mēs negalime reikalauti
visiško uždraudimo moterų darbo, bet, priešingai norime, kad mo-
teriškė galėtų, turėtų progą savarankiškai surasti sau pragyveni-
mą, kad ji būtų teip pat savystovė, kaip ir vyriškis. Dėl to, jeigu
mēs reikalaujam, kad moterų darbas būtų aprubežiuotas, tai tas
turi tokią pat prasmę, kaip mūsų reikalavimas — aprubežiuoti
kai kuriuos darbus ir vyrams. Gali būt, kad ateityje moteriškės
pajiegos labiau išsivystys, bet šiandien ji kur kas silpnesnė už vy-
rą, ir dėl to reikalauja didesnės apsaugos nuo žinomų pavojų. Pa-
našiai tam, kaip mēs reikalaujam visiško kai kurių išdirbysčių
permainymo, teip mēs reikalaujam, kad ypatingai moterims būtų
užginta kai kurie darbai; teip reikalinga uždrausti joms dirbti
veidrodžių dirbtuvėse, tabako fabrikuose, nes čia jų darbas labai
kenksmingai atsiliepia ant gentkartės. Vienas mokytas prancūzas
kartą skaitė pranešimą, kur prirodinėjo, kad leisti moterims dirbti
tabako fabrikuose reiškia tą, kad valstybė leistų parūpinti pirm
laiko gimusius. O paklausykim, ką pasakoja tas pats anglas fabri-
kų inspektorius, apie kurį mēs aukščiau kalbėjom. Vienoje plytų
dirbtuvėje užveizda kreipėsi į merginą su šiais žodžiais: «Klera, tu
atėjai į darbą jau nelabai šviežia!» Jis mat mislijo, kad ji visą nak-
tį perleido kur karčiamaoje. Ta jam atsakė: «Kaip aš išrodysiu gra-
ži, kad šią nakt gimdžiau!»

Kad moteriškė silpnesnė už vyriškį, tai parodo šitas faktas,
kad moteriškė tankiau ir ilgiau serga, ne kai vyriškis. Kaip paro-
do vieno ligonių išdo apyskaita Šveicarijoj, ant 100 vyrų ligos die-
nų atsiėjo 150 moterų ligos dienų, ant 100 susirgusių vyrų atsiėjo
174 susirgusių moterų.

(Toliaus bus).

Siuskit «Kovą» į Lietuvą.

(Balsas į brolius amerikiečius).

MIELI broliai amerikiečiai! Jūs kasdiena dirbate nors ir sunkiai,
bet da šiek tiek ir uždirbate, o mēs ir teip jau vargstame, tam-
sa nuo tamsos nešame jungą valdžios, kunigų; žodžiu sakant visos
buržuazijos letena uždėta ant mūsų sprando, o kad norime pasis-
kaityt laikraštį, tai nēr už ką nusipirkt — dykai negauni. «Žariją»
da šiaip teip sugriebi, o jau kaslink «Kovos» nē nemanyk, o būtų
labai malonu, iš ko galima gerai pažint visas socializmo mokslas.

Gegužės mėnesij šių metų buvo Suvalkų gub. konferencija,
kur aš pats dalyvavau. Tenai buvo kalbėta apie raštų platinimą ir
skaitymą, ten buvo visų vienbalsiai nutarta, kad kiekvienas kuopos
narys turi skaityti būtinai «Kovą». Bet iškur tu ją pagausi? Ži-
noma, kitiems pasiuntė gentys, kitiem — draugai, daugelis jau tu-
ri, o mūsų kuopelė kenčia dvasišką badą, niekas ant jos nesusimy-
li. Žinoma, kaip kitos kuopos perskaito, tai gauna kada į 3 mėne-
sius... Net grandu man, kad nori skaityti, neturi už ką laikraštį
nusipirkti; kitu kartu kad ir turi keletą kapeikų, nēra kur gauti
laikraštį.

Taigi broliai amerikiečiai, tegul šis mano balsas atsimuša į jų
sų kiekvieno širdį ir suminkština ją, kad jūs sumestumėte po kele-
tą centų ir išrašytumėte už tuos pinigus laikraštį savo draugams
lietuviams, kurie ištroškę yra to dvasiško peno. Aš tik-ką atkelia-
vęs į Ameriką, buvau jau kuopos susirinkimuose, ir mačiau, kad
doleris sumesti tai tik baikos, o Lietuvoj to nematyti; ten vos kitas
mokestį sutenka užsimokėti, o ką apie aukas, nē kalbos nēra. Kaip
būtų malonu, kad čia į vieną miestelį keli ekzemplieriai pareitų, į

kitą nors po du, tris ekzemplierius, o jeigu bus galima ir daugiau.

Jeigu kuri nors kuopa sutiktų su šiuo mano balsu ir išrašytų
kur norint, tegul ir parašo, kur ir kiek nusiųsta, kad ten du nenu-
siųstų.

Adomas S.

Saulei tekant.

Saulė raudona jau teka,
Laikas jau keltis visiems!
Miglos jau nyksta nuo tako,
Spingso šviesa ir akliems...

Moters ir vyrai, smarkiau,
Kilkime drąsiai aukštyn!
Ginklus paėmę stipriai,
BroLIAI, į kovą pirmyn!

Kraujas jau liejasi broliu,
Vargin šie sunkūs laikai...
Ryja mus caras maskolių...
Spaudžia mus ponai smakai...

Moters ir vyrai, smarkiau,
Kilkime drąsiai aukštyn!
Ginklus paėmę stipriai,
BroLIAI, į kovą pirmyn!

Miegame, broLIAI, išbalę;
Nieks neprikels iš miegų...
Kelkimės nors ir sušalę
Griauti tuos mūrus vargų!

Moters ir vyrai, smarkiau!
Kilkime drąsiai augštyn!
Kovą sutvarkę geriau
Eikime greitai pirmyn!

Jovaras.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Vokietija. Leipzige valdžia apskundė socialistą Karolių Lieb-
knechtą, kaip agitatorių priešais kareivystę arba militarizmą, pa-
vadinus jį už tai «griovėju, tėvynės išdaviku ir žmonių suvadžio-
tojum», ir teismas jį nusprendė į kalėjimą 18-kai mėnesių ir atėmė
visas tiesas ir advokatavimo tiesą per 5 metus. (K.Liebknecht yra
sūnus garsaus karžygio mirusio Wilhelm L.).

Įdomi pačių Vokietijos valdžios šulų byla. Grapas Moltke ap-
skundė laikraščio «Zukunft» redaktorių Hardeną už šitą dalyką.
Hardenas nuo pereinų metų lapkričio ėmė spauzdint straipsnius,
kur aprašyta įvairūs darbeliai ciesaoriaus dvaro «kamarilės», kurios
tikslas buvo valdyti viską ir sykiu ciesaorių. Tie straipsniai padarė
didelį įspūdį, kad net ciesaoriaus įpėdinys Frid. Wilhelm ėmė tyri-
nēt. To pasekme buvo, kad Moltke, kunigaikštis Eulenburg ir gr.
Holman (ciesaoriaus adjutant) turėjo pasitraukt nuo tarnystės.
Moltke dabar už tą neva apjuodinimą ir skriaudą skundžia Harde-
ną, bet iš to tiktai da geriau išsiaiškįs, kaip tie magnatai meilės ry-
šiais ir spiritistiškais bandymais taikėsi padaryt valdžios mašiną,
vadinamą kamarile, kurios pagelba jie sau viešpatautų, ciesaoriaus
vardu.

Amerika. Kada kapitalistiškoji gspadorystė artinasi prie sa-

vo nuopuolio, kad valstybės išdas jam užbėgdamas lig laikui už akių davė paramą kapitalistams, padėdams 30 milijonų dolerių ir jų bankas New Yorke ir Pittsburgu, tai tuo tarpu Washingtonu tu magnatų gauja labiau pradeda šnekėt, kad reikia karės su... Japonija. Du-tris mėnesiai atgal garsiai apie tai šnekėjo, paskui nutilo, o dabar vėl pradeda šnekėt.

Amerikos valdžia Filipinuose revoliucionierius naikina: per šias dvi savaites apie 20 nužudė.

Japonija teipgi rengiasi prie karės, nors nesako su kuo: perka Europoj kanuoles ir visokius žudymo įrankius. Šiuo tarpu Japonijos prekyvietėj didelis neramumas, laukiamas krizis. Tai atbalsis New Yorke bankų griuvimo.

Rusija. Peterburge areštavo tris amerikiečius: Williamą English Wallingą, jo pačią ir pačios seserį Rose Stransky. Šnipų buvo pranešta, kad jie bene turi susinėšimus su revoliucionieriais ir remia juos pinigais. Amerikos ambasadoriui įsikišus, policija greičiau peržiūrėjo dalyką ir paleido areštuotus. (Walling žinomas Illinois valstybėj pilietis, pritariąs socialistų judėjimui).

Susekta naujas prieš carą suokalbis. Carskoje Selo per 400 žingsnių nuo geležinkelio rado du žmones bekasant požeminę olą. Bet valdžia paskiau nusiramino, kad tai vagių darbas, o ne teroristų (?). Odesoj vėl buvo juodašimčių siutimas prieš žydus. Peterburge eina byla 51 narių kareiviškos revol. sąjungos. Jų tarpe yra 10 studentų ir 16 moterų.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Duonkepių sąjungos sekretoriaus prašalinimas. Sąjungos pildomas komitetas atstatė sekretorių F.H. Harzbeckerį, kaip neišpildantį pild. komiteto nutarimų, ir jo vieton paskyrė O.E. Fisherį. Prašalintasis sekretorius atsišaukė į kuopas, protestuodamas prieš pild. komiteto pasielgimą. Chicagos kuopa N 2 stoji apginti Harzbeckerį ir nusiuntė atsakančią rezoliuciją į sąjungos organą. 21 kuopa St. Paul, Minn., reikalauja visuotino balsavimo klausime sekretoriaus, išdininko ir organizatoriaus. Išdininkas Gild atsisakė nuo vietos. Jeigu 18 kupų pareikalaut referendumo, tai jis turės eiti.

Valstybinė «Amerikos Darbo Federacijos» konvencija atsibuvo Rockforde, Ill. Anglekasių sąjungos atstovas buvo įnešęs rezoliuciją apie svaiginamų gėrimų uždraudimą, bet daugelis pasipriešino, nes darbininkui stiklas alaus po darbui esą labai pravarstu. Kita rezoliucija buvo tame, kad išreiškia pasitikėjimą gubernaterium Deneen. Prieš ją stoji socialistai, bet visgi balsų dauguma tapo priimta. A.D Federacija matomai atžagareiviška.

Telegrafistų reikalai. Britanijos Kanadoj geležinkelio kompanija «Canadian Pacific Railway Co.» pakėlė savo telegrafistams mokesť ant 12¼ procento.

Jungtinėse Valstybėse telegrafistų streikas eina labai blogai. Sąjungos prezidentas Small patarė paliaut streikavus, kadangi, esą, kasa jau visai beveik išsemta ir nēr kuo šelpti streikuojančius. New Yorke buvo streikininkų susirinkimas, kur daugelis kalbėtojų užsipuolė ant prezidento, ypač už tai, kad jis ikišiol sakydavo, jog pašelpa kasoje yra, arba ji «kelionėje». Small negavo net balso ir tapo iššvilptas iš salės. Small, kaip žinoma, iš pradžių prižadėjo, kad greitai įplauks pašelpos 2 milijonai, o dabar tik vos surinkta \$ 32,000 nuo geležinkelio telegrafistų ir \$ 25,000 nuo kitų darbininkų organizacijų. Small vienok neatsisako nuo prezidentavimo. (Kiti laikraščiai praneša, kad jau atsisakė). Patys darbininkai nori toliau strėikuot.

Darbininku judejimas svetur.

Vengrijos laukų darbininkų sąjunga labai persekiojama iš valdžios pusės, ir kas navatniau, kad dabartinė liberališkoji valdžia aršesnė už konservatiškąją. Pernai, kol buvo konservatyviška valdžia, tik 35 kuopos buvo išskirstytos, arba jų darbas sutramdytas persekiojimais, o užstojus liberališkai valdžiai, toks likimas patiko 161 kuopą. Bet sąjunga vis tiek sparčiai augo: iki 31 kovo 1906 m. susitvėrė tik 168 kuopos, gale 1906 metų jų buvo jau 463, o ši-met birželio 30 d. tas daugis užaugo iki 587. Iš to skaičiaus reikia išimt 196 uždraustų kuopų, tai lieka 391. Sąnarių pirmą bertainį 1906 m. buvo 15,814; pirmam pusmetėj šių metų jau buvo 72,562 nariai. Dabar žemės darbininkų sąjunga Vengrijoj yra tvirčiausia organizacija.

* * *

Anglijoj geležinkelių darbininkų sąjunga balsuoja, ar pakelt visuotiną streiką, ar ne. Jeigu kompanijos laikysis, neišpildys sąjungos reikalavimų, — pakelti užmokestį ir sutvarkyti darbo valandas, — tai nuo 26 spalio prasidės streikas.

* * *

Rusiškas laivas «Saratov», buvo jau išplaukęs iš Liepojaus į New Yotką, spalnio 18 d. sustojo ir pagalios sugrįžo į portą, kadangi pečkuriai sustreikavo.

* * *

Geležinkelių darbininkų streikas Austrijoj da neužsibaigė. Tas streikas nepaprastas: darbininkai dirba, tik jie visai teisinga pildo savo darbo laiką, taisyklėse nurodyta. Kadangi traukiniai visados pasivėlina, tai darbininkai jų nelaukia ir teip turi visas sustot nėsant darbininkų.

* * *

Brusselyj, Belgijoj, buvo tarptautiška Metolų Darbininkų konferencija (pasikalbėjimas), kur svarbiausią vietą užėmė diskusijos apie visuotiną streiką. Dangumas pripažino tokį streiką nepernaudingą ir apgynė parlamentarizmą.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Suvalkų gub. LSD. Partijos organizacijos konferencija buvo sukviesta 15 d. rugsėjiaus. Dalyvavo 18 atstovų ir du apskričio komiteto nariu; neatvyko dėlei nežinomų mums priežasčių iš 8-nių kuopų atstovai ir iš apskričio komiteto du nariu; nebuvo gi pakviesti iš 4 kuopų atstovai, kaip da neseniai susitvėrusių ir kaip reikia da nesusitvarkiusių.

Dienos tvarką priėmė tokią:

1. Pranešimai ir atskaitos darbų — apskričio komiteto ir rajonų komitetų;
 2. Atskaita apie atsibuvusį LSDP. susivažiavimą;
 3. Rinkimų kampanija;
 4. Darbas tarp moterų;
 5. Pinigai;
 6. Kultūros darbas;
 7. Įvairūs klausimai (tvėrimas profesionalinių sąjungų, anarchistų-komunistų grupa — Giltinė ir kiti);
 8. Dapildymas apskričio komiteto.
1. Iš apskričio komiteto ir rajonų komitetų pranešimų buvo

matoma, kad darbas visoje organizacijoje tarp atsibuvusios 20 gegužės ir dabartinės konferencijos pasigerino ir nužengė pirmyn. Kuopose įsteigti knygynėliai, geriau pastatytas narių lavinimasis, daromi beveik kas antrą savaitę jų susirinkimai, pasikalbėjimai apie įvairius gyvenimo klausimus ir organizacijos reikalus. Narių skaičius ir gi žymiai pasididino. 20 gegužės konferencijoje Paprūsės rajonas turėjo narių — 27, dabar gi — 57. Kitų rajonų kiek priaugo narių tikrai nebuvo galima sužinoti — ne visi jų atstovai buvo atvykę ir per tai neteko pilno skaičiaus surinkti. Tik tiek pridursim, — pirma buvo tik 23 kuopos, o dabar 33, ir da nori 5 kuopos susitverti, tik nesusipėjama jų aplankyti ir į tvarką priversti — stoka organizatorių. Kad šią spragą užtaisyti ir darbą tolyn plėsti buvo pavesta apskričio komitetui tam parūpinti žmogų.

Susitvėrė penktas rajonas, vardu: Virbalio rajonas.

Paskui apskričio komitetas paaiškino, kodėl jisai nekėlė šią vasarą ūkio darbininkų streikų. Svarbesnieji motyvai šie. Pirmas — gaivališkų streikų laikai pas mus ant kaimo jau praėjo. Kuomet užteko paaiškinus darbininkams jų vargingą, skurdų būvį kviešti juos prie streikų ar užgirsti, kad streikuodami kur norint pagerino savo padėjimą — jie stojo ir streikavo ar laimės ar ne, be rimtesnio apokavimo. Dabar jau kitaip, pasimokinę ir praktikos įgavę per streikus 1905 ir 1906 metų atsargesni ir labiau apsvarsto savo žingsnius. O kadangi jų susipratimas dar žemiau stovi, tai atsargumas pavirsta į būkštumą. Tą gi padidina išivyravusi politika sykiu ir ekonomiška reakcija, represijos. Dvarininkai tariasi, organizuojasi; jų tarnai — policistų gaujos, dragūnai ant kiekvieno jų užkvietimo visuomet prirengti jiems į pagelbą. Darbininkai, atbulai, da nėra tiek susipratę ir susiorganizavę, kad perlaužti pasipriešinimą iš darbadavėjų pusės, kad laimėti kovą; da tik ką apšvietimas ir organizacija juose pradeda leisti šaknis. Antras — šie metai neatsako streikams. Žiemą — iššalo dobilai ir kviečiai, o vasarą — visą laiką lijo ir lijo, nebuvo karštos darbymetės.

2. Vienas mūsų dalyvavusiųjų atstovų LSDP. susivažiavime papasakojo, kas ten buvo kalbėta ir tarta.

3. Apie rinkimus į valstybės dūmą buvo kalbama vien tik iš praktiškos pusės. Mes savo kandidato į atstovus iš Suvalkų gub. neturim; palaikysim visur rinkimuose pirmieji pusę ir rūpinsimės, kad dūmon nepraeitų koksai atžagareivis klerikalas. Tvarkyti ir prižiūrėti rinkimus pavesta apskričio komitetui.

4. Darbas tarp moterų daug kalbų bei ginčų neišsukė. Vienas draugų paaiškino reikalingumą ir svarbumą veikti ir tarp moterų, kiti jam po truputį pridūrė ir tuojaus kalbos persikėlė ant to, kaip geriau būtų tą sutvarkius ir pastačius. Jų kuopas nuo vyrų tvirti skyrium; jei atsiranda bent kokios kliutys, tai galima ir sykiu su vyrais; žodžiu — daryt teip, kaip organizatorius atras geriau ir parankiau. — Dabar gi jau yra susiorganizavę daugiau 22 merginų.

5. Kad pagerinti kasos stovį išnaudoti kaip galima labiau visus partijos pripažintus pinigus. Šaltinius; daugiau išaiškinti nariams pinigiską organizacijos padėjimą, rinkti aukas, pardavinėti literatūrą, steigti lioterijas ir tt.

6. Konferencija apsvarsčius kultūros darbą pataria visiems draugams išnaudoti visus mūsų priimtus būdus pakėlimui visuomenės kultūriško laipsnio, kaip antai, apšvietimo draugoves, knygynus, skaityklas, mokyklas...

7. Paskui buvo kalbėta apie steigimą profesionalinių sąjungų, anarchistų-komunistų grupą «Giltinę» ir apie organizacijos smulkesnius reikalus. Kadangi profesionalinės sąjungos, kaip ekonomiškai, teip ir kultūriškai pakėlė darbininkų minią, nutarta užsiimti greičiau jų steigimu kur tik bus galima, ar legališkas ar nelegališkas. Prieš anarchistų-komunistų grupą «Giltinę» pavesti smarkesnę agitaciją, aiškinti visuomenei ir organizacijoje kas per paukščiai tie lietuvieškieji anarchistai-komunistai, kas jų per tikslas ir

kokiu būdu jie jį vykdyti gyveniman.

Da po tulų kalbų buvo išrinktas į apskričio komitetą vienas narys ir konferencija užsivėrė.

Konferencijos sekretorius B—kas

SANJUNGOS REIKALAI.

Referendum No. 2.

Spalio 23 d. jau užsibaigė balsavimai reikale perkėlimo «Kovos» iš Philadelphijos į Brooklyn, N.Y. Čion paduodu vardus kuopų ir skaitlių narių, kurie dalyvavo balsavime. Eilėje «ne» parodyta skaitlius balsų už tai, kad nekelti «Kovos» iš Philadelphijos. Eilėje «teip» parodyta skaitlius balsų, pritariančių perkelti «K» į Brooklyną.

No. kp.	Kokiam mieste	Skaitlius balsų „teip“ ir „ne“
1	Philadelphia, Pa	1 22
4	Chicago, Ill.	0 25
5	New Britain, Conn.	3 10
6	Pittsburg, Pa.	0 33
7	Rochester, N.Y.	0 19
16	Meriden, Conn.	0 9
19	Brooklyn, N.Y.	1 13
21	Herrin, Ill.	Balsavusių skaitlius nepaduota Ne
22	Chicago, Ill.	7 nariai. Paveda administracijai.
25	Naugatuck, Conn.	0 9
26	Westville, Ill.	1 13
27	New Haven, Conn.	0 30
38	Bristol, Conn.	0 3
42	Easton, Pa.	2 9
45	Passaic, N.J.	3 6
46	Mahanoy City, Pa.	0 18
49	Hartford, Conn.	0 8
50	Mc Kees Rocks, Pa.	1 14
52	New York, N.Y.	1 10
56	Youngstown, Ohio	0 5
57	Wilmerding, Pa.	0 17
59	Jersey City, N.J.	0 10
60	So Boston, Mass.	0 13
61	West Lynn, Mass.	5 2
63	Johnston City, Ill.	0 12
65	Paterson, N.J.	0 5
66	Wilmington, Del.	0 3
67	Brighton, Mass.	0 11
73	West Frankfort, Ill.	3 9
77	Benld, Ill.	0 19
78	Exeter Boro, Pa.	0 10
Viso 31 kuopa		Balsų 21 367
		Neutrališkų balsų 7
		Viso balsų

Prie to da balsavo V-to rajono kuopos rajono konferencijoj. Bet toks balsavimo budas buvo nepraktiškas: balsavo tiesiog per organą, nepadavė kuopų vardų, nė skaitliaus narių, kurie ten balsavime dalyvavo.

Tokiu budu «Kova» pasilieka Philadelphijoj.

Šitas antras referendum perėjo biskį formališkesniau, negu pirmutinis. Kuopos, kurios dalyvavo balsavime, beveik visos balsavo praktiškai.

LSS. Sekr. P. Dubickas.

Prie rajonų veikimo tvarkos.

NN Rajono konferencijoj delegatų tarpe buvo sekanti nuomonė: «Neklausyti daugiau niekieno užsūkimo į konferenciją, kaip tai dabar atsitiko. Konferenciją turi sušaukti rajono organizatorius, ir apie tą pagarsinti «Kovoje».

Žinoma, labai gerai būtų, kad apie tai pasirūpintų organizatorius, ale jeigu jis to padaryti nenorėtų? Tad sulyg virš nurodyto įnešimo, vienam organizatoriui nesutikus, konferencija negalėtų būti laikoma.

Man regis, kad tokiuose reikaluose, kaip konferencijos sušaukimas, reikia taikytis prie didžiumos nuomonių pritarimo. Konferencijos sušaukt kiekvienas iš rajono kuopų narių negali, bet iniciatyvą reikiant ją sušaukti turi tiesą paduoti kiekvienas, ir, didžiumai pritarus, konferencija gali būt sušaukta, norint tam ir būtų priešingas organizatorius. Ant tokių tai išlygų buvo sušauk-

ta ir dabar laikyta konferencija. Vienas iš rajono draugų padavė iniciatyvą, didžiuma pritarė, ir konferencija buvo sušaukta, nors organizatorius ir buvo tam priešingas. Man regis, kad čion prasižengimo nebuvo papildyta.

Sekretorius.

Dėlei rinkimu agitacijos.

New York spalio 13 d. 52 LSS. kuopa laikė mėnesinį susirinkimą, kur tarp kitų svarstymų užsiminta, kaip geriaus būtų varyt agitaciją tarp lietuvių piliečių prieš ateinančius rinkimus, kad paduotų balsus už darbininkų socialistų partiją. Parėmėme įnešimą baltimoriečių 14 kuopos (N 40 «Kovos»), kad atspausdint agitatyviškų lapelių ir išplatint kiek galint tarp lietuvių po Suvien Valskybes.

Vardan 52-ros kp.

Sekr. K. Ciuberkis.

Korespondencijos.

Easton, Pa. Nedėlioje 6 d. spalio, lankėsi pas mus į Eastoną 6 draugai iš Mahanoy City, Pa. Džiaugėmės susiėję, kadangi socializmo ryšys duoda mums vargšams lietu-

minimą. Bet mūsų dienu žmonės nebesupranta jo kalbos ir gailaus maldavimo negirdi... Jis stovi ir stovi, kaip vienintelis gyvasai liudininkas senų laikų, kaip liudininkas visų neteisybių ir žmonių vargų. Ir rasi ilgai jis stovės, kol pats savaimi, prislėgtas amžių, nekieno neperprastas, nepagerbtas, negrius. O gal susilauks ir tokių laikų, kada kiti, į dabartinius nepanašūs žmonės, ateis prie jo ir prašys jiems pasakoti visa, ką jis žino apie savo skriaudas, skriaudas visų miško medžių ir apie žmonių skriaudas. Ir daug, daug jis jiems pasakot galėtų.....

Buvo laikai, kada miškas ir žmonės buvo vienu kunu, viena dvasia. Miškas žmones mylėjo, o žmonės mišką, ir vienas be kito apsieit negalėjo: visas žmonių turtas tai buvo miškas, miškų visa linksmybe, visu džiaugsmu buvo žmonės. Gerai jiems tuomet buvo. Malonu buvo senam ąžuolui klausyties žmonių šnekos. Malonu buvo, kada koks—nors pailsęs, sukaitęs medziotojas atsiguldavo jo lapų pauksmėje atsilsėti, pasnausti; ąžuolas pridengdavo jį tuomet savo lapuotomis šanomis nuo kaitrių saulės spindulių.

Širdį jam tuomet neskaudėjo, jei žmonės nukirzdavo kokį ąžuoliuką ar tai trobai pasistatyti, ar kuriam kitam reikalui. Jisai žinojo, kad jie nenaikys bereikalo miško ir nukirstų medžių neišveš kur—nors toli, už miškų—miškų. Juk kad ir buvo medžiai nukirsti, kad ir nežaliavo aplink ąžuolą seną, jis dėlto savo aukštai iškelta galva—viršune matė baltas

Miškas skundžiasi...

MIŠKAS skundžiasi... Lapų šlamėjime, miško užime, kiekviename mažiausiam pasijudiniame girdėti vienas liudnas miško skundas. Rudeniui atėjus, kada lapai vienas paskui kitą ant žemės kriuta, kada net žali ąžuolai pradeda kiek savo gražumo nustoti, girdėti miško skundas, jo ašaras junti. Skundžiasi mažos eglės ir pušys, kurios, rodos, neturėtų ko skųsties, nes jos ir žiemos laike gražios tebėra... Skundžiasi ir kiti medžiai... Bet už vis baisesnis, už vis skaudesnis seno, įsišakojusio, šimtamečio ąžuolo skundas. O skųsties jam yra juk ko! Dabar jis vienas tebestovi, pasenęs, apsilpęs... Aplinkui apsupia jį tiktai eglės ir pušelės, nesuprantančios jo liudnos ir graudžios kalbos... Buvo gi laikai, kada jis stovėjo didelio ąžuolyno viduryje ir tam ąžuolynui galo nebuvo matyties. Ir nors mūsų ąžuolas, ąžuolų seniunas, už visus buvo aukštesnis, savo viršune galėtų toli, toli pasiekti, daug svieto matyti, bet jis nematė miško galo. Gerai jis atmena tuos laikus ir tu laikų žmones, o tas priminimas suteikia jam ir nusiramimą ir da didesnį skausmą. Ir darosi jam teip baisu ir liudnu, jog melste meldžia tos rankos, nuo kurios pavirto jo seni tėvai ir broliai, kuri nuzudė jo seseris ir vaikus, nukirsti ir jį, ir mirtyje duot jam nusira-

viams, išblaškytiems po visus svieto kraštus, progą išsipazinti, suseiti ir duoti draugišką ranką viens kitam.

Vaikščiodami po Eastoną žiurinėjom tas teip Miluko išgirtas vietas. Bet męs savo akimis nieko įdomaus nematēm, nematēm, kaip tik tą, kad kapitalistai išnaudoja darbininkus nē kiek nemažiau kaip kitose vietose, o kuomet persitikrinom, patyrēm, kad tas išgyrimas buvo tik dėlei jo gešefto...

Užėję pas drg. Meškaucką radome ten ir daugiau susirinkusių draugų ir draugių; besikalbėdami atminēm atsišaukusį j mus draugą V.Ž. iš Lietuvos, kurį persekioja caro šunias. Nutarēme paaukaut draugui nors po keletą centų. VISO tapo sudėta 5.35.

Pinigai tapo išsiųsti į Lietuvą nurodytu adresu. Tikimės, kad draugas gavęs pinigus, teiksis pranešti apie gavimą. Ir be abejonės pamatęs mūs simpatiją bus energiškesnis kovoje su persekiotojais ir darbinikiško susipratimo dielėmis.

Lai gyvuoja draugai kovotojai!

F.L.

West Frankfort, Ill. Mūsų miestelis mažas; yra viena vienatinė anglių kasykla. Dirba gerai, uždariai noblogi. Pereitą mėnesį buvo nelaimė eksplozija per neatsargumą botuo laiku buvo kasykloj apie 40 darbininkų, tai apdegė 22 anglekasiai (14 italų, 5 anglai, 3 lietuviai); iš tų 4 italai mirė. Kompanija kai—kuriuos užgadijo, duodama kam po 200,

trobas iš jų pastatytas, matė ir juto dumus, pro kiaurą stogą išeinančius malkoms degant.

Gerai jam buvo, gerai buvo ir visam miškui, gerai ir žmonėms...

Mainosi laikai, mainosi ir žmonės.

Atėjo kiti žmonės ir mišką «savu» pavadino. Senas ažuolas nē suprasti to nebegalėjęs! Juk jis žinojo gerai, jog niekam neprigulys, o jeigu ir duodąs kam savo vaiką nukirsti, tai darąs liuosą savo valia. Ir visgi žmonės pavadino jį savu!

Tečiau ne visi žmonės, nes tie, su kuriais jis tiek laiko gyveno, po senovės js mylėjo, po senovės nevadino jo savu, kaip ir patįs nekuomet kitų nebuvo. Bet dabar ir jiems užėjo kiti laikai: jau jie ne sau prigulėjo, o buvo kitų ponų vergais. Tai tie žmonės, kurie juos savo vergais pavertė, kartu prisivino ir mišką. Laisvėje pirma gyvenę žmonės ir senasai ažuolas da labiau dabar pradėjo mylėtis ir neapkėsti pavergusius juos.

Tylu, tylu pasidarė miške.

Ponas, miško prisivintojas, miškui saugoti pristatė daugybę visokių tarnų, iš tų pačių žmonių vergų pririnktųjų, kurie už aukso trupinį parsidavė jam. Tarnai dabojo, kad niekas miške neususintų nei vieno žiedelio, nei vienos vuogelės, nei vienos šakutės nenulaužtų, nepašautų nei vieno

kam po 500 dol.; o kiti žada duoti į sudą.

Spalio 13 d. buvo pas Jurgį Ciepaucką krykštynos; svečiai besilinksmindami atsiminė apie revoliuciją Lietuvoj ir Amerikos lietuvių darbininkų padėjimą. Kumas užmanė paaukaut, paprašė gaspadoriaus, kad pavelytų aukas rinkti. Ne tik pavelino, ale ir pats aukavo su savo žmona. Suaukauta 11.30. Užklausus aukautojų, kam skiria, tapo nutarta: pusė literatūros fondan, pusė revoliucijos reikalams. Petras Liepaucis buvo užmanęs nors dalelę aukų paskirt mokslaeiviams ale tas neįvyko.

Oras niekai, labai žmoneliai serga maliarija—drugiu. Daktarai pabrangino savo žygunę: pirma buvo 1 dol., o dabar 1.50. Mat kad biznis, tai biznis.

C.A.

New York, N.Y. Spalio 12 d. atsibuvo 52 kuopos LSS. parengtos prakalbos svetainėje J.Batchalio, ant kampo 149 gatvės ir Cortland ave. Kalbėtojus perstatė drg. P.J.Sinkus. Pirmasis kalbėtojas N.N. nurodinėjo reikalingumą pastojimo pilnais piliečiais ir naudojimą vienintelio mūsų įrankio (balso) kovoje prieš mūsų išnaudotojus.

Antras kalbėtojas, drg. Purvis, aiškino apie vargingą darbininkų padėjimą Rusijoje, iš kur bėgome į šią laisvą šalį tik pakliuti į tokius pat arba didesnius vargus, kuriuos iš dalies męs patys užsitraukiame per atidavimą savo balso laike

žvėrio, be tam tikro, auksu ir darbu iš pono piršto daleidimo.

Ir jau nebegirdėti linksmių uogaujančių vaikų balsų, raminančių senojo ažuolo širdį; nebegirdėti krantančių, drausaus kirvio pakirstųjų medžių ir medelių; nebematyti žmonių medziotojų. Nes netiktai miškas, bet ir viskas kas jame yra, žolės ir uogos, žvėrys ir žvėreliai, net patsai oras ponui jau priguli.

Tylu buvo miške. Bet kartais ir dabar jis girdėjo linksmesnius balsus, skardų trubos aidą: tai ponas su svečiais medžiojo. Apstodavo mišką šimtais suvaryti vergai, iš visų pusių varė ponams žvėrieną, o ponai džiaugėsi ir šaukdami, rėkudami durė ir šaudė įbaugintus žvėris. Jeigu kartais ir į žmogų pataikė, nieks nedejavo: čia-pat paąžuolėj laidojo užmuštąjį ir linksmai sau traukė toliau, mat užmuštasai tik vergu buvo... Tuoj ponai užmiršdavo vergą, bet nebeužmiršdavo jo senoji matutė ir mylimoji žmona ir vaikai mažučiai... Nebeužmiršdavo ir senas ažuolas savo belaisvės draugo. Iš visų jiegų lavoną jis gynė — nuo visokių piktybių — nuo vėjų ir šalčių — nuo vilkų ir kitų žvėrių; o apginti galėjo, nes žvėrys ir vėjai klausė jo ir gerbė. Ir žmonės vergai ne užmiršdavo užmuštojo brolio. Dažnai patyloimis naktimis ateidavo į mišką ant draugo kapo skųsties tolimamjam Dievui, prašyti jo padėti, išgelbėti juos. Dievas tylėjo...

Daug vandens upėmis į tolimąsias mares įplaukė, daug metų praėjo, daug parsimainė šiame pasaulyje, o miške tylu

rinkimų ne už darbininkų — socialistų — atstovus, bet už tuos, kurie rupinasi tik kaip darbininkus išnaudoti, neva dėl šalies gero!

Toliaus kalbėjo apie dabartinę kovą Rusijoje ir ragino šelpt kovojančius už laisvę. Perejus per svetainę šitam tikslui tapo surinkta 4,56.

Po kalbų drg. P.Rimkus padainavo «Kalinio dainą», ir drauge su drg. Norvydu padainavo «Marselietę». Kalbos ir dainos publikai labai patiko. Ant pabaigos drg. P.Sinkus užkvietė norinčius mokintis kad priduoūt vardus dėlei suorganizavimo vakarinės mokyklos, kur galėtų suėję mokintis ne tik rašyti ir skaityti, bet ir apsvarstyti gyvenimo dalykus. Norinčių prisidėti, prisirašė apie 15 ypatų.

Žmonių buvo susirinkę apie penkiasdešimtis ypatų, bet apgailėtina, kad moterių, išskiriant dvi kuopos sąnares, neatėjo nė viena: iš ko reikia manyti, kad dar jos nesupranta reikalingumo apšvieto ir kad dar joms neįkyrėjo tas trigubas vergijos jungas, kurį velka nuo amžių.

M. M. R.

Pittsburg, Pa. 6 d. spalio buvo agitatyviškos prakalbos ir susirinkimas 6-tos LSS. kuopos. Kuopelė buvo beveik iškrikusi, besilaikė keletas labai darbščių draugų, tik biskį neva aptingusių. Dabar, ačių prakalboms, skaitom net 34 narius, o jų tarpe ir dvi drauges, Mariją Olytą ir Emiliją Bukevyčiutę. Su jų pagalba tikimos susistiprint ir dirbt; susitarė

ir liudnu, kaip pirma.

Atnešė jam kadai-tai vėjas žinele — gerą žinele, jog žmonės jau nebe vergai, bet laisvais liko. Apsidžiaugė miškas, apsidžiaugė senas ąžuolas savo draugų laimei. Bet neilgam! Nes greitai pamatė, kad žmonės ir dabar dirba kiaurą dieną lig paskutinio prakaito, kaip seniau sausą duoną valgo, gyvena taip pat senose tamsiose trobose kaip ir pirma. Matė jį, kad mišką teipat sergsti sargai pardavikai, kad jame teip pat tylu, ramu ir liudnu. Ir vėl nuliudo senasai ąžuolas.

Štai vieną kartą miškas išgirdo daugelio žmonių balsus, pamatė kaip krinta jo vaikai ir broliai. Krito jau ne vienas, ne du, o šimtais, tukstančiais. Nukirsti medžiai buvo įstumti į upę, kuria jie plaukė toli, toli, į nežinomąją šalį.

Išsigando senasai ąžuolas ir pradėjo melsti upę sustabdyti vandenį savo, suturėti malkas, neleisti jų ant prazuties. Paklausė upę; ji teipgi mylėjo ąžuolą ir mišką, iš kurio ji sėmė savo vandenį, su kuriuo ilgai lyg draugas gyveno. Su tvino jos krantai, pakilęs vanduo išmetė šalyn visas plaukiančias jaja malkas. Bet veltui — ponas galingesnis už upę. Jo pasamdyti bernai apstoję upės krantus, sustumė medžius į upę atgal ir nuvarė juos už jurių-marių, už šimto mylelių, į nematomąją, nęgirdėtąją šalį. Upė pamatė žmonių nepergalėsianti ir nutilo. Nutilo ir miškas. Nutilo ąžuolas senas. Jisai nutilo, nes nebegalėjo jau skųsties, nes skundui žodžių

burelis dainininkų, kurie mus kuopos vardu linksmins Pittsburgą, o teatrininkų kuopelė rengias jau teipgi į darbą.

Mokesčių šį mėnesį mus kuopa surinko 23.00 (18.40 centrai, o 4.60 kuopai).

Iki šiol mus kuopelė valdėsi beveik absoliutiškai, nes neturėjom, nei komitetui pakaktinai narių, dabar turim pilną: organ. A.Sabulis, sekr. M.Olyta, fin. sekr. A.Vainorius, kasierius F.Bagočius, knygius J.Kazlauckas; kasos globėjai: S.Sipavičius ir L.Verbliugevyčius.

Nutarėm pasiųst delegaciją, susidedančią iš drgg. J.Kazlausko, A.Večkio ir S.Damijonaičio, prašyt Liet. Mokslo Dr-tės svetainės dainų praktikoms, repeticijoms bei susirinkimams. Tikimos gausią, nes dauguma mūsų pačių esame nariais LMD., o labiausiai, kad ši draugystė yra grynai pirmieviška ir prijaučia socializmui, o turi savo namą ir svetainę, kurią neseniai padidino.

F.Bagočius.

Springfield, Ill. Spalnio 7 d. atsiskyrė su šia vargo pasaule mūsų draugas LSS. 29 kuopos narys Jonas Adomaitis, 35 metų senumo, paliko moterį sunkiame padėjime su 4 mažais vaikučiais. Draugas velionis prigulėjo ir prie Susivienijimo Liet. Am. Iš Lietuvos paėjo iš Suvalkų rėdybos, Pilviškių parapijos, Antanavo dvaro.

Velionis buvo susipratęs darbininkas, doraus budo, mėgo skaityti raštus, ypač socialistiškus ir kiek galėdamas ki-

pritruko.

O ponas ne visą mišką iškirto: didžiąją jo dalį paliko, kad paskui sau iškirsti...

Štai tamsi, tamsi naktis. Debesiai dangų užkloja. Lie-tus smarkiai lyja. Griaustinis grauna. Audra. Gyvo žmogaus nebišvarysi iš trobos. Bet štai į miško užimą, į audros kaukimą įsiveržia naujas, svetimas balsas: girdėties, net audroje girdėties nedrąsus žmogaus žingsniai, tykus ratų girgždėjimas...

Suprato ąžuolas, ką reiškia tas balsas: tai jo belaimis draugas — vargo žmogus miškan važiuoja malkų parsivežti šaltai trobelei pakurinti, alkaniems vaikams valgio išvirti. Maloniai, meilės pilnas žiuriąž uolas įvažiuojantį žmogų. Visomis jiegoms padės jam, apgįs reikalui užėjus, priešui užpuolus ir panorėjus suimt jį ir nubansti dėl to tik vieno, kad tasai nori tik savo dalį, tik savo dalies dalį atsiimti iš to, ką prisavino tie «kiti žmonės». Kaip sargas, žiuri ąžuolas-seniunas į visas puses, bene pamatys tuos priešus, tuos «kitus žmones», kad laiku perspėti savo bėdulį.

O štai — va — žiurėki — «jis» — priešas. Eina patyloms, pirštų galais, šaudyklę rankoje turėdamas. Nori iš netyčių užpult ant «vagies», ant pono turto «vagies». Nori, dideliai nori; juk už tą jis ir algą iš pono ima, už tą gaus padėką ir didesnių užmokesnių.

tus savo brolius ragindavo prie skaitymo darbininkiškų raštų.
Laidotuvės atsibuvo demonstratyviškai, lydėjo veik vieni draugai socialistai, vyrai ir moters su juodais ir raudonais ženklais, ką nežinantieji sprendė esant ženklu to, kad draugas mirė iš priežasties ugnies. Draugas likosi palaidotas su bažnytinėmis apeigoms; vietinis lietuvių prabaščius kun. Malinauskas pasakė trumpą pamokslą, bet vargu kas suprato, ką jis norėjo pasakyti, tik buvo girdėti: «prakeiktas jųšų kunas... viską daro... netekome Jono, jo dušia yra laiminga».

Senas Krivaitis.

Columbus, Ohio. Šitas miestelis guli viduryje Ohio valstybės; uždariai čionai toki pat, kaip ir kitur. Lietuviškų yra apie 20, ir gal kita tiek rasis pavienių. Jie nėra dar teip gerai susipratę kaip kitur. Svarbiausias jų užsiėmimas, tai stiklelis ir kazyros. Apgailėtiniausia, kad čionai ne apsigyvena iš smarkesniųjų lietuvių kokis nors agitatorius. Čia būtų proga geram žmogui užsidėt kokią krautuvėlę valgių ar drabužių ir tt.

Pora savaitių atgal drg. K.Rutkus keliaudamas pakeičiui sustojo mūsų miestelyje ir pasikalbėjęs su draugu V.Valeika, surengė viešą susirinkimą privatiškam name. Aukų revoliucijos pašelpai sumesta 2 dol.

Buvęs susirinkime.

Ąžuolas jį pamatė ir ėmė da baisiau užti, norėdamas draugą perspėti. O ir tās išgirdo ir bėga. «Priešas» jau, jau už nugaros grobia. Bet senas ąžuolas draugą neišduos: paliepė miškui — ir kur gaudomasis bėga, visur jam kelias platus, visur jam medžiai ir šakos kelią duoda; priešui gi medininkui, samdomamjam — pono tarnui, vis sunkiau ir sunkiau bėgti — jo kojos nuolat užgauna šaknis, šakos veidą jam muša ir drasko, tamsu, nieko nemato. «Vagis» pabėgo. Džiaugiasi ąžuolas, džiaugiasi miškas, draugą išgelbėję.

Laikas praeina. Rodos, ne kas persimainė, o vis dėlto ąžuolas permainas junta. Vis dažniau jam tenka matyti, kaip sulenkusios žmonių galvos keliai, kaip žmonės išsitiesę žiuri, atydziai žiuri į mišką, rodos klauzdami jo, ką toliau daryti, kaip nusikratyti sunkius vargus ir bėdas. Vis dažniau žmonių kumsčiai susigniauzia ir, rodos, kasžin — kam grasina. Tai mato senas miškas ir džiaugiasi. Nebesiskundžia, nes permainą junta. Jis laukia...

Miške vėl girdėties šauksmai, rėksmai, klyksmai. Krinta medžiai po medžių, krinta šakos ir lapai. Miške skaudus užimas: tai gyvi su mirštančiais atsiveikina. Teip ponai, tie «kiti žmonės», «savo» turtus leidžia.

Bet štai ir seni «miško» žmonės ateina. Jie eina savo

Girardville, Pa. Pradžioj spalio mėn. pas mus pirmą sykį buvo parengtos prakalbos. Miluko šalininkai išgirdę, kad bus socialistų prakalbos, parengė savo susirinkimą, bet žmonės visi iš ten atėjo paklaust, ką papasakos draugas Antonovas. Susirinkimas buvo labai gražus. Surinkta revoliucijos naudai 8.20; atitraukus kaštus už salę 5 dol., lieka \$ 3.20. Prie Liet. Soc. Sąjungos prisirašė 25 vyrai ir dvi merginos.

A.G.

New York City. Pernai rugp. 19 d. mės keli jauni vyruikai, nenorėdami tunoti po tamsybės skraiste, o norėdami prasilavinti, sutvėrėm lavinimos ratelį, vardu «Aušra, Moksliskai Literatiška kuopelė», kurios tikslas buvo platinti apšvietą, susipratimą darbininkų judėjime tarpe savo sąnarių, ir apylinkės lietuvių. Nors sąnarių ne buvom didelis skaitlius, bet tie patys darbavosi pasišventę. Buvo laikomi susirinkimai tris kartus per savaitę, kur lavinomės patys per save kai-kuriuose mokslo šakose, kaip tai: iškabos, lietuviškos gramatikos, angliškos kalbos, aritmetikos, geografijos ir tt.; buvo vakarai pašvęsti debatams (diskusijoms). Tapo įkurtas knyginešis, nors ir mažas. Bet vėliaus išvažinėjus draugams, minėta kuopelė buvo priversta sustabdyti darbą. Pasilikom vos keturi draugai ir suėję nutarėm likviduoti minėtą kuopą, nes ir sąlygos čia kitokios šiuom laiku. Kaip sutvėrėm minėtą kuopelę, nebuvo nė vienos pirmėiviškos organizacijos, kur būtų galima buvę ko nors prasilavinti; dabar gi gyvuoja da

švento miško nuo išnaikinimo ginti. Riksmas ir trenksmas da didesnis pakilo. Mušasi. Suprasti negalima, kas nuveikė, o kas paveiktu liko. Ąžuolas atydziai klausos.

Pradziugo: jo priešai bėga išsklaidyti, paskui juos vejasi miško apgynėjai. Drąsiai, linksmai jie mišką apgynė. Užtraukė dainą.

Džiaugiasi miškas. Bet anksti džiaugties, anksti linksminties: ponai grįžta. Žemė dreba po lygiais, mieruotais karėvių žingsniais. Tai ponai ne vieni sugrįžo! Išsigando senasai miškas, nes tokių žingsnių ir tokių balsų lygšiolai jis nekuomet nebuvo girdėjęs. Šaudo. Liejasi žmonių kraujas. Beginkliai miško draugai išsisklaido, nevieną savųjų palikdami priešų nužudytą.

Lavonus palaidojo ten pat, po ąžuolo šaknimis, kur nuo senų senovės tiek jų palaidota buvo. Ir teip-pat, kaip seniau renkasi ten žmonės. Bet nebeišgirsi jau iš jų nužemintų maldavimų, vergų prašymo Dievo pagalbos, nepamatysi liudnų veidų: kitokias kalbas dabar išgirsi, drąšus ir linksmi veidai į mišką žiuri.

O miškas vis užia, su žmonėmis kalbas...

M.B.

viena, tikrai pirmėiviška kuopelė, t.y. 52-ra kp. LSS., kurioje draugams pasidaravus, galima prasilavinti daugiau kaip kur kitur. Męs apačioj pasirašę nutarēm likviduoti kuopelės turtą: pardavēm knygas už tiek, kiek buvo vertos, už jas įėjo \$ 6.88. Da tą vakarą keletas draugų paaukavo, taigi išviso pasidarė 7.37. Pasiunčiam «Kovos» red. ir skikiam LSS. literaturos fondan.

Taigi šiuomi pranešam apie likimą «Auš. Moks. Liter. kuopelės», kad pradėdant su 10 d. spalio mėn. š.m. nustoja ekzistavusi ir užsibaigia visi jos darbai.

J.M. Daniėlius, A. Purvin, J. Jukelis, F. Gyvis.

Iš kelionės. Gyvendamas beveik per ketverius metus rytinėse valstybėse, pasiryžau keliaut į vakarines. Svarbiausia man buvo atsilankyt mieste Chicago, Ill., kuriame pirmiau gyvenau.

Dėlto ir nutariau keliaut pagal naujausiai išrastą keliavimo būdą. Keliaut tiesiog iš vietos į vietą tai sena mada. Keliaut ir pakeliui kur yra lietuviškos kolonijos – parengt susirinkimus, diskusijas, platint socialistiškus raštus kur tik tai galima ir kur jie dar nebuvo platinami, prikalbint sądraugus LSS. bei skaitytojus «Kovai» — tai yra naujos mados keliavimo budas (kurio kiekvienas inteligentas turėtų prisilaikyt!).

Pirmutinė stotis mano kelionės — Rochester, N.Y. Iš čia — Detroit, Mich. — pora savaitių; Cleveland, O. — savaitė; Columbus, O. — dvi savaiti. Sumažinęs kiek literatūrą iš savo krepšiukų, dabar jau gyvenu Chicagoje, tam mieste, kur daugiausiai randasi socialistų. Kaip ilgai aš čionai gyvensiu, sunku iškalno nuspėti, bet visgi manau čionai pagyvent ilgiau, negu kitose vietose.

Čia sulaukęs žmogus šventdienio, nesumanai nei kur atsilankyt — tiek visokių socialistiškų susirinkimų. Dabar randasi Chicagoje vienas iš geriausiųjų kalbėtojų Socialistų Partijos, kaip ir socialdemokratų Europoje prof. Arthur M. Lewis; jisai jau yra atlaikęs trisdešimts šešias prelekcijas iš «Moksliškojo socializmo». Jis kviečia visus socializmo priešus ant viešų diskusijų (to debate). Girdėt jojo kalbą labai malonu. Jis charakterizuoja šiandieninius mokslus; kritikuoja Spencerį, Darviną ir Krapotkiną. Visus kviečia į debatus.

Šeip jau visas miestas Chicagos yra ne švarus, išėmus keletą bulvardų, kur milijonieriai gyvena. Galiu sakyti — nors veik trečdalį Amerikos esmi apkeliavęs — tokių stebuklų dar neesmi matęs kaip Chicagoje, kurie atsitinka po keliolika ant dienos: tušti vežimai nuskęsta gatvės mėšluose; viena vežimą tuščią vos ne vos keturi arkliai ištraukia, tai yra vieta ant Clybourn ave. kampas Fulerton ave. Na, ar tai ne stebuklas dvidešimto amžiaus?! Iš vidurio miesto bus gal kokia pora mylių į šitas gatves. Aplink šitas pelkias yra darbavietės vicna iš didžiausiųjų tai Deering Worning Company, kur dirba kelios dešimtys tukstančių darbininkų, veik trečia dalis moteriškos lyties. Žinomas Upton Sinclair, gyven

damas per porą savaitių Chicagoj, rašė apie čionaitinių gyvenimo sąlygų pelkes, bet toli da ne viską aprašė.

Naujos mados keleivis.

DARBININKO KRONIKA.

Kanadoje, kaip praneša «Fort Francis Times», tarp rytinio kranto James Bay ir Labrador, viešpatauja badas ir jo baisi pasekmė — kanibalizmas arba žmogienos valgymas. Vienas vyriškis suvalgęs 8 žmones, o pereitą žiemą «Times» redaktorius Osborne matęs moteriškę, kuri užmušė du savo kūdikiu ir valgė... Ta žmogėdystė, sako Osborne, nepaaina iš tų tautų tikėjimo, o tik iš bado.

Ministerių taryba Peterburge spalį 11 d. paskyre \$ 9,500,000 (apie 19 mil. rub.) Siberijos apgyvendinimo tikslams.

Lenkai tautininkai-katalikai eina į Lietuvą su manifestacija (paroda arba procesija) sudrutinti savo ryšius su lietuviais. Iš Čenstakavo rugs. 22 d. atėjo į Vilnių pas Aušros Vartus «pelegrimų» pulkas, vadovaujamas ar 20 kunigų. Ant vėliavų buvo toki parašai: «Širdžia už širdį», «Ne rankų, bet širdžių ta dovana» (kokia?), «Ką praėtis suvienijo — męs patvirtiname». Pelegrimams einant į Kalvariją, policija užgynė nešt vėliavas.

San Francisco, Cal., Stanfordo universiteto profesorius David Starr Jordan, rugsėjo 15 d. į studentus pasakė tokią prakalbą: «Jeigu męs galetume išmušti du trečdaliu žmonijos, paliekant vieną trečdalį prakilnių ir dorų žmonių, koks tad būtų laimingas ir gražus gyvenimas!»

Mat kokias kvailystes šneka kapitalistiškų universitetų profesoriai! (Šita žinutė paimta iš kapitalistų laikraščiu).

Garsiąją Amerikos anarchistę Emma Goldman grįžtant iš Europos, iš tarptautiškojo anarchistų susivažiavimo, Amerikos valdžia buvo ketinusi sulaukyti arba atgal grąžinti; bet juk ji Amerikos «valdinė», tai kaip ją gal išvaryti? (Amerikoj tik 4-riose valstybėse moters yra pilietėmis, o kitur visur «valdinėmis»).

Spalį 15 d. Barringtono mieste, Illinois valstybėj, aukštesnėjė mokykloj sustreikavo 65 mokiniai ir mokinės, reikalaudami sugrąžinti savo mokytoją Oliviją Hurlbut, kurią mokyklos komisija atstatė nuo vietos. Tik keli mokiniai neprisidėjo prie streiko. Komisija prašalino mokytoją būk dėlto, kad ji nemokant vesti mokykloje tvarkos; ji gi sako, kad tas užmetimas neteisingas.

Policijos departamentas Peterburge apgarsino sąskaitą raudonojo teroro ir baltojo (valdžios) teroro už rugsėjo mėn. š.m. 207 ypatos, — tarp jų 73 valdininkai — žuvo iš priežasties visokių pasikėsymų, o 172 ypatos tapo sužeistos panašiuose atsitikimose; teroristų nužudyta 34. Tame skaitliuje nėra paminėta žydų skerdynių Odesoj ir kitur. Per tą mėnesį valdžia rado 34 bombų sandrovas.

Amerikos lenkų dienraštyje «Dzienik Ludowy» N 181, t.y. spalį 17 d., užsibaigė garsiosios Upton Sinclair apysakos «The Jungle» (lenkiškai pavadinta «Bagnó») vertimas, kuris neužilgo išeis atskiroj knygoj.

Hagos santaikos konferencija nieko gero nenuveikus, skirsty-

damosi atidavė žemės dievukams garbę. Konferencijos pirmsėdis Nelidov, uždarydams susirinkimą, pasakė maždaug taip: «Kadangi neseniai nutarėme męs padėkavoti Jo Ciesoriškai Didenybei Rusijos Carui, kaip sumanytojui dviejų konferencijų, tai tikiuosi, kad šiandien konferencija atiduos garbę Amerikos J.V. prezidentui, kurs pirmas patarė sušaukt antrą konferenciją ir įgalios mane nusiųsti jam sekančią telegramą: «Delegatai antros ramiosios konferencijos, pabaigę savo darbus (!) ir su dėkingumu atmindami pirmą Amerikos prezidento prozociją apie sušaukimą antrosios konferencijos, išreiškia jam savo pagarbą.»

Crermont Ferrand, Prancūzijoje susekta didžiųjų vagių banda, kurios vadovu yra Antoine Thomas. Jie apvogdavo bažnyčias ir visokias visuomenės įstaigas. Tame kaltinami yra ar 8 žinomi antikvarijai (knygininkai) Paryžiuje.

Ispanijoje buvo didelis tvanas, vanduo užliejo laukus ir pabrikus, kur vargiai bus galima dirbti, nors jau tvanas baigia sekti. Nuostoliai savininkams dideli, bet darbininkams stačiai badas grešia.

Neseniai į Ameriką atvažiavo garsus Rusijos revoliucionierius latvys Ozol, antrosios dūmos atstovas, socialdemokratų partijos narys. Jis dabar pabūs keletą savaičių New Yorke ir sakys prkalbas apie Rusijos padėjimą.

Jaspere, Ind., Hartwell anglies kompanijos prezidentas S. Wulfman tapo areštuotas, kad jis paėmė iš bankos 40 tūkst. dol. daugiau, negu jo depozitas siekė. Banka subankrūtižo.

Spalių 25 d. New Yorke buvo konferencija teip vadinamos «National Civic Federation», kuri eina priešais trustus ir visokias monopolijas. Tas jų tikslas tai — svajonė: trustų šiandien nieks neišnaikis.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Malonų LSS. Draugai! —

Mūsų ateitis priklauso nuo mus pačių: jei pasistengsime pagerinti savo likimą, nuversti piliorius neteisybės, apsišviesti patys ir apšviesti, nėra abejonės jog trumpoj ateity proletaras iškels pergales papartį sudraskęs retėžius vergijos ir išgriovęs iš pamato netikusią išdarbystės sistemą.

Bet atsiekimui to visko reikia darbo, pasišventimo ir nuoširdaus atsidavimo savo idealui: Laisvei. Jei dirbsma pusiauširdžiai, vargei męs kada galėsime pasidžiaugt pilnais vaisiais savo darbo.

Socijalizmas — tai naujas surėdymas, naujas sutvarkymas išdarbyčių, teip jog jos ir žengiantis pirmyn mokslas su visais savo išradimais ir palengvinimais butų naudingas visiem žmonėm lygiai, o ne saujelei kapitalistų. Bet įvykdinimui tokių atmainų reikia pajiegt, o męs jas turim, tik reikia mokėt kaip jas suvartot.

Draugai, pradėkim matyt patys save ir dirbt dėl savo gerovės. Mus centai kapitalistų bankosna yra sunaudojami sustiprinimui mus priespaudos, kada «Kovos» bankoj jie bus suvartoti praplatinimui švento idealo socijalizmo, budinimui

brolių iš miego, skleidimui šviesos. Už tuos mus centus bus skleidžiamas mokslas, didinama ir gerinama mus brangi «Kova» ir priskubinamas laikas socijalizmo įvykimo. Draugai, tas but nevertas vardo draugo, kurs nepadėt mums tos naštos stumt, bet eitų pas mus priešus ir padėt jiems slopinti darbininką.

Šiuomi prisiunčiu \$ 125.00 į «Kovos» banką nenorėdamas pasilikti užpakaly kitų, kurie nors vargingai gyvena, bet nežiurėdami ant to kovoja iš paskutinės su mumis.

Benediktas Grabauckas.

Nuo administracijos.

Kai kurie draugai rugoja, kad per ilgai negauna nuo administracijos atsakymų, arba nėra greitai išpildomi reikalavimai per laiškus. — Pranešame visiems draugams, kad administracija atsako už greitumą išpildymo tik tų laiškų, kurie yra siučiami stačiai «Kovos» arba administracijos vardu.

Visuose reikaluose, apeinančiuose «Kovos» prenumeratą (permainymai ir įdėjimai adrisų, prisiuntimas prenumeratos pinigų), agenturą, apgarsinimus ir pašalinius darbus, laišakai turi buti adrisuojami stačiai «Kovai».

LSS. kuopų finansų sekretoriai, siųsdami mėnesinę, malonėkite visados pažymėti ant blankos vardus ir tų narių, kurie yra skolingi nuo 3 mėnesių ar daugiau ir kiek katras yra skolingas.

Draugai «Kovos» agentai, kurie per keletą mėnesių gavo «Kovą» ir da neužsimokėjo, teiksis pasiskubinti su atskaitomis ir pinigais.

Primename visiems skaitytojams, kurių prenumerata jau išsibaigė, kad dabar yra patogiausias laikas ją vėl atnaujinti ir duoti progą sintinėti «Kovą» po senovei.

Visi, kurie nenorite bereikalingai išleisti pinigų, galite skaityti «Kovą» už dyką, tik naudokitės gera proga: parsitraukite prenumeratos kortelių; 5 gausite už 2 dol.; kiekvieną parduosite po 50c. ir skaitysis prenumerata už 3 mėn. Už 4 korteles apturėsite 2 dol., o penktoji paliks jums dovanai. Padaryt tą yra visai nesunku, kiekvienam tai aišku.

«Kovai» atsiūsti rankraščiai.

Silpnutis — «Darbininkai, ūkininkai ir valdžia; J—as — «Teroristai».

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrsai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.
S. Stankevicius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.
Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Išdininkas, J.O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siūzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiok «Kovos» adresu.

Sokr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Išplaukimai:

Mėnesinių: Pana. Ill. 2.60; Allegheny, Pa. 4.50; K. Matulaitis, Allegheny, Pa. 80c.; Bridgeport, Conn. 1.80; Girardville, Pa. 1.20 * Wikes Barre, Pa. 1.60; Paterson, N.J. 3.00; Herrin, Ill. 2.60; Meriden, Conn. 3.00; Worcester, Mass. 6.80; Minersville, Pa. 4.00; Springfield, Ill. 10.20. Prenumeratos: P. Danilevyčius, Philadelphia, Pa. 2.00; M. Camisky, J. Rumbovich, Pottsville, Pa. — po 1.20; J. Tolivaiša, Middleboro, Mass.; P. Gianovaitis, Coal Center, Pa.; S. Baris, Philad'a, Pa.; J. Daunis, Lawrence, Moss.; P. Nalivaidas, Berwick, Pa.; V. Vaina, Wilmerding, Pa.; A. Ziegota, Crystal Falls, Mich.; J. Trakimas, Philad. Pa. — po 1.00. * K. Vaivoda, Brockport, N.Y. 2.00. Apgarsinimų: 3.50. Pav. «K.» NV: V. Jankauskas, Cleveland, Ohio 50c.; A. Diržulaitis, Brooklyn, N.Y. 2.00. Nuo paš. darbų: 40.90. A. Bernotas už kvaterą 2.00. Už raštus: 29.90. Viso 135.30. Buvo 59.49. Viso 194.79.

Išleidimai:

Red. reik.: už laikraščius 22c., nam. reik. 15c., šniurų 70c. Tekn. «K.» datis, gesas 25c., krasos ženklelių 3.00, išsiuntinėjimas 2.80, ekspresas 2.00, važinėjimai 36c. * statymas 24.00; spauda 10.80; popiera 27.68; popiera vyniojimui 9.56; alga administr. už antrąją pusę rugsėjo mėn. 25.00; alga LSS. sekr. už antrąją pusę rugs. m. 25.00; išsiunt. raštų 3.37; važinėjimai sekr 24c. Nupirkta literatūros už 25.62. Viso 160.75.

Iėjo	194.79
Išėjo	160.75
Lieka	34.04

Literatūros Fondan.

Aušros kuopa, New York, N.Y. 7.37
IV Rajo 6 konferencijoj 5.3
Buvo 55.83. Viso 68.56
Išleid.: statymas pašalinių darbų 12.00
Tą atėmus lieka 56.56

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

Aukos Rutkaus brošiūrėlei:

San Francisco, Cal: M.V. Jusaitis B. Stepokus T. Pagee A. Dumbris — po 1.00. Mrs. M. Pages S. Cherry — po 50c. Viso 5.00
J. Demantis, Melrose Park, Ill. 50c.
Austen, W. Va.: J. Petranckas O. Petrauckienė J. Thompson
F. Maslinas — po 25c. Viso 1.00
Buvo 36.65. Viso 43.15

K. Rutkus.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

West Frank'ort, Ill. 5.65
New York, N.Y. prakalbose: P. Gyvis K. Čiuberkis — po 50c.
J. Sinkevcs J. Bernis J. Rakita K. Jakaitis J. Jukelis J. Baranaukas A. Rinkevicius J. Kareckas — po 25c. M. Paskevicius J. Griukas A. Ancerevyčius — po 20c. K. Griukas P. Šukys V. Ramelkis E. Ernest — po 10c. J. Mažeika A. Gabrys A. Slančauskiūtė, N.N., N.N. — po 5c. N.N. 3tc. Viso 4.56
Montreal, Canada. Vytaut' Klubo baliuje 2.40
Waterbury, Conn. nuo D.L.K. Ged. dr. tės balius 47.71
Brighton, Mass. prakalbose 7.28
Easton, Pa. per J.B. Jusaitį: J.B. Jusaitis J. Baniulis J. Jankauskas M. Gelgotas — po 1.00. J. Pocius J. Kiezauckas P. Treinavičius T. Dromantas K. Šeštokas — po 50c. F. Raulinaitis A. Anckaitis U. Anckaitienė V. P. Smilgius A. Cvirka S. Meškauskis U. Meškauskienė Alvin Huff S. Montvilas T. Sloyeris M. Sinkus A. Gribauskas P. Vilčinskis M. Anckaitis J. Slenkauskas L. Keparaitis — po 25c. J. Cvirka 20c. J. Naujokas 15c. J. Bellman O. Sibras Z. Stankiūtė K. Sm. — po 10c. Viso (atitraukus išl.) 8.20
Buvo 1015.27
Viso 1121.07

Rev. Rėm. Komiteto Išdininkas

J. O. Širvydas,

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau draugų Jurgio bei Antano Stravinskijų; paeina iš Manručių kaimo, Marijampolės apskr. Suvalkų gub. Gal koki 9 metai kaip Amerikoje. Meldžiame atsisauskite adresu: J. Sekevyčius, 465 6-th St. Lorain, Ohio.

Pajieškau savo žmogerio Pečulio, kuris paeina iš Pelalių kaimo, parap. Punsko, Suvalkų gub. Jis yra apsivedęs su K. Ditkeviciute iš Navinikų kaimo. Dabar jis gyvena Boston, Mass. Jis pats ar kas kitas teiks duot žinę šiuo adresu: J. Vaitkevicius, 40 Walnut Str. New Haven, Conn.

Pajieškau savo pažįstamo Vladislovo Gladzinsko, paeinančio iš Šaulių miesto, Kauno gub. 9 mėn. kaip atvažiuo Amerikon. Kas žino, kur jis randasi, malonės pranešti adresu: K. Fedorovič,

81 Spring Alley Pittsburg, Pa.

Massachusetts valstijos LSS. kuopoms.

Šiuomi pranešame Mass. valstijos kuopoms So. Bostono, Brightono, Lawrence ir Worcesterio, kad pasistengtų kiekviena kuopa išrinkti ir atsiųsti savo delegatus 4-to Rajono konferencijai, kuri atsibus Cambridgeport'e. Tai gi mėš 71 kuopa nutarėm laikyti konferenciją 17 lapkričio nedėdieny 10 val. išryto Draugai delegatai nepasivėlinkite ir pribūkit ant šio adrsio: 17 Harrison str., Cambridgeport, Mass. 17 k. sekr. K. Armonas.

LSS. kuopų viršininkų adresai.

Philadelphia, Pa. 1-ma kp. Sekr. P. Jonaitis, 665 N Park av.
Scranton, Pa. 2-ra kp. Org. F. Živatkauskas 309 Charles st.
Cleveland, O. 3-čia kp. Sekr. J. P. Grinius 1204 St Clair av
Chicago, Ill., 4-ta kp. Sekr. P. Galskis 221 Wabansia av
New Britain, Ct. 5-ta k. Sekr. K. Senkus, 201 Washington st
Pittsburg, Pa. 6-ta k. Sekr. F. Bagočius 148 Ohio st.
Mc Kees Rocks, Pa.
Rochester, N.Y. 7-ta k. Sekr. K. VAIVODA, 43 Spring st.
Brookport, N.Y.
Wilkes Barre, Pa. 9-ta k. Org. M. Padołskis 251 Moyallen st
Newark, N.J. 11-ta k. Sekr. F. Lings, 263 Elm str.
Baltimore, Md. 14-ta k. Org. P. Grinius, 663 W Fayette st
Minersville, Pa. 15-ta k. Sekr. M. Jaulevyčius Bx 6
Meriden, Conn. 16-ta k. Sekr. J. Verhija So Colony Rd
Brookton, Mass. 17-ta Sekr. V. J. PETRUKAS, 303 N. Main st.
Brooklyn, N.Y. 19-ta k. Sekr. A. Unguraitis, 73 Grand st.
Herrin, Ill. 21-ma k. Sekr. M. Ročkus
Chicago, Ill. 22-ra k. Sekr. S. SZIMAS, 1001 w. 21st st.
Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sekr. A. Gustaitis, bx 144
Naugatuck & Union City, Conn. 25 kp.
Sokr. 114 Highland av. Naugatuck, Conn
Westville, Ill. 26-ta k. Org. Ch. Majauskis, bx 418
New Haven, Conn. 27-ta k. Sekr. J. Sagevyčius 52 Henry st
Shenandoah, Pa. 28-ta k. Org. J. Rudaminas 236 N west st
Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V. Burba, 1924 N 9-th st.
Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J. Vosylus 144 Herriot st
So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P. Berukšis 20 E 3rd st
Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P. Fricėvyčius 7 James st
Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M. Bridiekas Bx 19
Worcester, Mass. 40-a k. Sekr. V. Narjaukas, 1 Goddard st
Bridgeport, Conn. 41-a k. Sekr. ?
Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. P. Treinavičius 660 Pine st
Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A. Dumbris
231 Spring st., Aurora, Ill.
St Louis, Mo. 44-ta k. Sekr. M. Rasimas 1701 N 10th st
Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. P. Norkus, 9 Aspen st.

